

KREDARICA

BILTEN DRUŠTVA SLOVENCEV V NOVEM SADU

Letnik V. št. 18

WWW.KREDARICA.S5.COM

Novi Sad, junij 2005

Rezultat petletnega pridnega dela

PROMOCIJA PRVEGA CD–ja PEVSKEGA ZBORA „KREDARICA“

2. aprila tega leta, pred prepolno dvorano gledališča mladih, je interno promoviran prvi CD Pevskega zbora „Kredarica“.

Ob tej priložnosti se je prisotnim obrnila članica Zbora **Katja Juršič–Huzjan** z namenom, da pove nekaj o zboru.

Dragi naši prijatelji, člani Društva Slovencev, dragi gosti!

Ponavadi na promocijah govorijo drugi o glavnem junaku večera. Mi smo se odločili, da sami povemo nekaj o sebi. Prav gotovo sami najbolje vemo, kdo smo in kaj smo?!

Srečni smo, da imamo priložnost, da se lahko z vami veselimo ob izidu prvega CD–ja našega zbora „Kredarica“. Ta majhen disk je rezultat petletnega

pridnega, potrpežljivega in verjemite zelo naporega in mukotrnega dela. Spominjam se prvih začetkov s prvima dirigentoma, ki smo jima zelo hvaležni in se ju spominjamo z veliko ljubeznijo. Bogdan Đaković in Fedor Prodanov sta imela težko nalogo, da od skupine, v glavnem amaterjev brez večjih izkušenj v zborovskem petju ustvarita glasbeni kolektiv, ki diha in čuti kot eden človek. Začela sta nas poučevati vokalni tehniki, pravilnemu dihanju, jasni artikulaciji glasov. Pod njunim vodstvom smo večkrat nastopali v okviru sestankov Društva. Na začetku z enoglasnim, kasneje tudi z dvoglasnimi obdelavami slovenskih ljudskih pesmi in poželi prve aplavze in čestitke. Vaši aplavzi, kot vidite, nam zelo veliko pomenijo!

Novo svežino in polet je v zbor vnesla naša draga Suzana Gros, ki od leta 2002 dirigira zboru. Nadaljevala je z delom na vokalni tehniki, kultiviranjem zvočenju, izraženosti in kondiciji zbora in zahvaljujoč dobro izbranim, sedaj že štiriglasnim skladbam visoke umetniške vrednosti, kakor zahvaljujoč pogostim nastopom pred občinstvom, je uspela narediti zbor z zavidnim repertoarjem, ki lahko nastopi kot popolni celovečerni koncert. Z

njo delamo v prijetnem in sproščenem vzdušju z veliko duhovitih besed in smeja, tako da so vaje za nas svojevrstna terapija izmenjave medsebojne dobre energije.

Pod vodstvom Suzane Gros smo razen na ses-tankih in kulturnih prireditvah Društva, ko smo najpogosteje nastopali skupaj s slušatelji dopolnilnega pouka slovenščine, bili tudi na prvih enodnevni „turnejah“ po Vojvodini. Gostovali smo v Zrenjaninu, Novem Bečeju in Subotici, vsi naši nastopi pa so bili zabeleženi v časopisu Društva „Kredarica“, ki ga ureja Zlatica Radisavljević. Peli smo tudi v katedrali ob božičnih mašah, ki sta jih služila nadškof Stanislav Hočevar in velečastni Anton Rojc. Ponosni smo na naše skupne koncerte s pevskim zborom „Revoz“ iz Novega mesta v

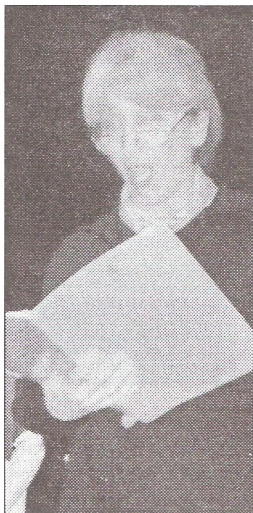
Studiju „M“ in pevskim zborom D r u š t v a Slovencev „Sava“ iz Beograda v d v o r a n i Delavskega doma v Novem Sadu, posebej pa smo ponosni na koncerte v Sinagogi novembra 2003 in 2004, na katerih so poleg zbora in recitatorjev naše šole nastopali tudi zbor „Planika“ iz Zrenjanina in D r u š t v a Slovencev „Triglav“ iz Subotice s svojim programom. Namen nam je, da ti glasbeno–poetski večeri prerastejo v revijo ali festival pevskih zborov Društev Slovencev po celi Srbiji, pa tudi izven naše države, in zakaj ne?!

Ves čas obstoja in dela pevskega zbora je bilo število pevcev premajhno, ker so se utrudili in prenehali. Neskončno smo srečni, da so nam prišli v pomoč mladi, šolani glasbeniki, kot so Borut Pavlič, Jovana Jelovac, Stevan Nikolić, Jožef Riter in od skoraj Ana Bukatka. Ni jih motila povprečna starost zbora, ki je bila takrat preko petdeset let. Sedaj smo skupaj z njimi mlajši in lepši. Pa tudi lepše zvenimo!

Posebno zahvalo smo dolžni mladim glasbenikom: Jožefu Riterju, ki nas spremlja na klavirju že več kot pol leta, Dunji Huzjan, ki nas je spremljala na nekaj nastopih in Mladenu Čoliću, ki

nas je spremljal na orgljah pri božičnih nastopih v Katedrali.

Ob tej priložnosti se želimo zahvaliti vsem, ki so nam stali ob strani in pomagali, da je naš prvi CD zagledal „svetlobo dneva“: predvsem Društvu Slovencev „Kredarica“ na čelu s predsednikom Društva Albertom Kužnerjem in predsednikom Izvršnega odbora Rajkom Marićem, za tem Mirjani Kolman–Vujkov, ki je dizajnirala ovitek ter naš oseben pečat za CD, snemalcema Studija „M“ v Radiu Novi Sad – producentu Zoranu Drakuli in tonskemu mojstru Janošu Hajduku, tiskarni „Danijel Print“, ki je tiskala ovitek in nalepke za CD, kakor tudi Angelci Arandjelović in Mariji Lovrić, ki sta nama pomagali pri oblikovanju teksta.

**Katja Juršič
–Huzjan**

Na koncu se zahvaljujemo tudi vam, draga publika na podpori in vseh preteklih ter bodočih aplavzih. Nam je to največja satisfakcija za vloženi trud in napor.

In na koncu: Poslušajte nas ter uživajte!

Pevski zbor „Kredarica“; za klavirjem: Jožef Riter; dirigentka: Suzana Gros

Po pozdravnem govoru nam je naš zbor zapel nekoliko pesmi, vsi prisotni pa smo se mu zahvalili z aplavzom. Predsednik Društva Albert Kužner je vsem članom zbora in še nekaj ostalim članom Društva zaslužnim za pripravo in promocijo CD–ja daroval zgoščenko.

Pripravila: **Z. Radisavljević**

Prevedla: **A. Arandjelović**

Foto: **A. Kužner**

SVEČANI KONCERT PEVSKEGA ZBORA

Društvo Slovencev „Kredarica“ je v soboto 19. maja 2005 v Dvorani Sinagoge organiziralo svečano promocijo CD-ja Kamernega zbora „Kredarica“.

Prisotne je pozdravil gospod Albert Kužner, predsednik Društva Slovencev „Kredarica“ iz Novega Sada. Na koncert so prišli člani „Kredarice“, prijatelji, meščani Novega Sada, predvsem ljubitelji zborovskega petja in slovenskih pesmi.

Našo svečanost so s svojo prisotnostjo popestrili tudi gostje iz Beograda **kanonik monsignor Anton Roje** in **župnik monsignor Jože Houptman** in še nekaj gostov iz Društva Slovencev „Triglav“ iz Subotice in „Planika“ iz Zrenjanina.

Mešani pevski zbor „Kredarica“ je marca 2005 posnel svojo prvo samostojno zgoščenko in to je bila priložnost za promocijo in koncert za meščane Novega Sada.

V uvodni besedi je predstavljeno Društvo Slovencev „Kredarica“, in mešani pevski zbor, ki letos praznuje peti rojstni dan. Pozdravljena sta bila prva dirigenta Bogdan Đaković in Fedor Prodanov. Od začetka do danes je zbor pridno delal in napredoval, posebej pod vodstvom Suzane Gros. Z velikimi uspehi je nastopal po vsej Vojvodini in trenutno načrtuje gostovanje v tujini.

Zbor se je hkrati zahvalil Mladenu Čoliću na spremljavi na orglah v Katedrali na božičnih mašah, Dunji Huzjan na spremljavi na klavirju in tudi Jožetu Riterju, ki že več kot eno leto pridno spremlja zbor na klavirju, na vsakem nastopu.

Zbor „Kredarica“ je prvič zapel „Oj, Triglav moj dom, kako si krasan“, potem so zapeli „Lipo“, „Ta pav'r pa grahovco seje“ in slovensko ljudsko pesem

Tako je nastopila flavtistka Jovana Jelovac, študentka IV. letnika Akademije umetnosti v Novem Sadu v klasi profesorice Laure Levai Aksin.

Nikolića je zapel še „Pleničke je prala“. Na klavirju je za tem zaigral Jožef Riter, študent IV. letnika Akademije umetnosti v Novem Sadu v klasi

Svetlane Bogino.

Poslušali smo in uživali v „Argentinskem plesu“ Alberta Ginastere, potem je bila na programu „Etida“ Aleksandra Skrjabina. Zbor nam je predstavil pesmi iz božičnega repertoarja: „Večerno“, „Sveto noč“ in „Prelepo migljajo zvezdice“.

Prisotni so veselo poslušali kvartet „Kredarica“ in vinsko pesem „Majolka,

Ona je zaigrala kompozicijo Dušana Radića „Improvizacija za flauto in klavir“. Ob klavirju jo je spremljal Jožef Riter.

Zbor „Kredarica“ je s pevovodkinjo Suzano Gros

bod pozdravljena“.

Publiki se je predstavil tudi godalni kvartet „Kontrast“. To so že profesorji in študenti zadnjega leta Akademije umetnosti v Novem Sadu. Nastopali so uspešno na veliko koncertov in tekmovanj pri nas in v tujini.

Zaigrali so nam „godalni kvartet“ op. 10 v g-molu Kloda Debisija.

Koncert se je končal z venčkom ljudskih pesmi; „Tam kjer murke cveto“ in „Prelepo Gorenjsko“. Na koncu smo poslušali še „Slovenija, od kod lepote tvoje“ skladbo, za katero bi lahko rekli, da je postala himna našega zbora.

Poseben užitek je bila spremljava na harmoniki Stevana Nikolića.

Ob klavirski spremljavi in s pevovodkinjo Suzano Gros, se je zbor „Kredarica“ poslovil od navzočih v veselim duhu slovenskega ljudskega melosa.

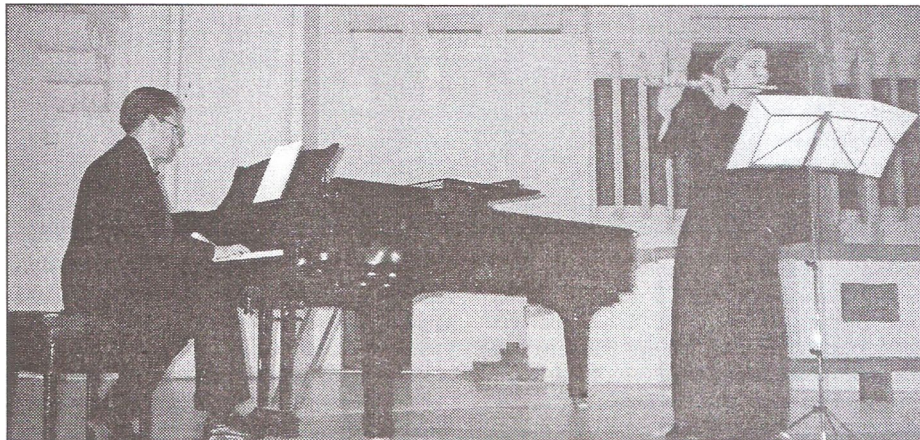
Vsi prisotni so bili navdušeni, koncert je bil zelo uspešen in na visoki stopnji umetniške in tehnične izvedbe.

In za nami je še en lep nastop našega pevskega zbora, pa tudi kvarteta „Kredarica“, ki je že zelo uspešen, ter ostalih mladih gostov. Ponosni smo, želimo jim vsem še veliko nastopov in uspehov v prihodnosti.

Prvi zgoščenki pa srečno in naj se vrti, vrti in čim več poslušaj.

Tekst: **Zdenka Lukan**

Foto: **Albert Kužner**

„Rasti, rasti rožmarin!“

Potem je nastopil moški vokalni kvartet „Kredarica“. Zapeli so „Veseli hribček“ in bili prav lepo sprejeti.

Na koncertu so nastopili tudi mladi umetniki, ki pomagajo zboru, ko je potrebna pomoč. Zbor je hvala za to pomoč in ta koncert je bil priložnost predstaviti jih s posebnimi točkami.

in spet ob klavirski spremljavi Jožeta Riterja zapel „Zdravljico“ in „Luna sije“ na verze Franceta Prešerna.

Prva pesem je vzpodbudna, vesela in optimistična. Druga pa nežnočutna in polna hrepenenja. Obe sta bili lepo sprejeti, za tem so zapeli še eno elegično pesem „V tihi noči“.

Kvartet „Kredarica“ pod vodstvom Stevana

NAJDITE SI SVOJE MESTO V „KREDARICI“ – ODPRTI SMO ZA VSE IDEJE, PREDLOGE, INICIJATIVE

Deveta redna skupščina Društva Slovencev „Kredarica“ v Novem Sadu je održana 3. junija 2005 v dvorani Gledališča mladih.

Letno poročilo o delu Društva za obdobje od 2. aprila 2004 do 3. junija 2005 je izstavil **Rajko Marić**, predsednik Izvršnega odbora. Poročilo naznanujemo v celoti:

– Čas od 2.04.2004 do danes je bil zelo aktiven in dinamičen. Od prostora Slovaškega društva „Šafarik“, čez Futoško ulico in dvorano Delavskega doma, danes na IX. redni skupščini vas pozdravljam tukaj v novih prostorih prenovljenega Gledališča mladih, kjer se sestajamo enkrat na mesec in našega ekskluzivnega novega sedeža Društva v poslovnem centru „Apolo“ (Trg slobode 3) v samem centru mesta. To samo pomeni da je moj zaključek in moto z lanske skupščine – GREMO NAPREJ – popolnoma uresničen.

V preteklem obdobju je kronološko dogajanje aktivnosti in dogodkov v Društvu naslednje: **Leto 2004:** **30. april:** udeležba na prireditvi ob vstopu Slovenije v EU; **9. – 13. maj:** na sejmu tehnike v Beogradu so delale naše mladinke; **13. in 14. maj:** slovenski parlamentarci so obiskali Veleposlaništvo v Beogradu, tam pa nas je predstavljala naš predsednik Albert Kužner; **17. – 24. maj:** lektorica biltena Danijela Janković se je udeležila seminarja za arhivarje v Sloveniji; **22. maj:** zelo uspešna in vesela veselica v naravi na planinski koči na Stražilovu (s kranjskimi klobasami in glasbo zbora); **1. junij:** prvo gostovanje pevskega zbora izven Novega Sada, v Zrenjaninu, na povabilo Društva Slovencev „Planika“; **18. – 26. junij:** udeležba naše članice Marijane-Jasne Gregl Bikar na likovni koloniji na Mostu na Soči – Posočje 2004; **23. junij:** udeležba predstavnikov „Kredarice“ na prireditvi Dneva državnosti Slovenije (25. junija) v Beogradu; **25. junij:** gostovanje predsednika Kužnerja na televiziji Novi Sad; koncert Mešanega zbora „Revoz“ iz Novega mesta in Kamernega zbora „Kredarica“ v studiju M; **1. julij:** udeležba pevskega zbora na gostovanju v Novem Bečeju na mednarodnem festu; **8. julij:** udeležba predsednika IO Rajka Marića na IV. vseslovenskem srečanju v parlamentu Slovenije; naši mladi so se udeležili poletne šole slovenskega jezika; **20. avgust:** druženje s člani Društva ljubiteljev Novega Sada; **10. september:** koncert našega pevskega zbora na trdnjavi ob otvoritvi razstave Leona Zakrajška; **1. oktober:** recital „Ljubezenska poezija“ v izvedbi učencev naše šole dopolnilnega pouka; **22. – 28. oktober:** prva razstava članov DS „Kredarica“ v Srbskem ljudskem gledališču „Slovenija od kod lepote tvoje“; polurna reportaža na TV Novi Sad, v soboto in ponovitev v nedeljo; **27. november:** II. tradicionalni koncert slovenskih pesmi in poezije v Sinagogi; člani Društva – filatelisti

so posebej pripravili priložnostno dopisnico in priložnostni žig ob 25. obletnici prvega vzpona naših alpinistov na Himalajo; **3.**

Rajko Marić

december: najmlajše obiskal Miklavž; **26. december:** sveta božična maša v katedrali Imena Marijinega z nadškofom in mitropolitom beograjskim Stanislavom Hočevarjem in monsignorjem kanonikom Antonom Rojcem; udeležba članov Društva na obletnici samostojnosti Republike Slovenije v Veleposlaništvu v Beogradu; gostovanje časopisa „Hiše“ v našem Društvu; **LETO 2005:** **januar-februar:** snemanje CD-ja v Studiju „M“; **4. februar:** praznovanje kulturnega praznika Slovenije (8. februarja) posevečenega dr. Francetu Prešernu; **27. marec:** svečana velikonočna maša v katedrali Imena Marijinega z nadškofom in mitropolitom beograjskim Stanislavom Hočevarjem in monsignorjem kanonikom Antonom Rojcem; izredno slaba udeležba članov; **2. april:** interna promocija CD-ja za naše člane v Gledališču mladih; **22. april:** preselitev v novi prostor v poslovni center „Apolo“; **19. maj:** slovesni koncert pevskega zbora Društva Slovencev „Kredarica“ ob izdaji prvega samostojnega CD-ja.

Izvršni odbor je delal na rednih sejah in ad hoc sejah odvisno od dogodkov.

Iz vsega lahko izvedemo naslednje zaključke:

Rezultati kulturnih dejavnosti so za najvišjo oceno

Prvi CD (ali zgoščenka po slovensko) Društva Slovencev Kredarica in to Kamernega zbora in kvarteta.

Ustanovljen je moški kvartet, ki je imel že kar tri uspešna nastopa. Hvaležni smo vsem članom zbora in jim želimo veliko uspeha v prihodnjih nastopih, mi pa jih bomo podprli z vsemi močmi. Izvršni odbor je vedno stal za pevskim zborom. Zaradi tega planiramo in pripravljamo prvo gostovanje Zbora in kvarteta v Sloveniji.

Naša želja je tudi ustanavljanje otroškega pevskega zbora kot tudi izvirnega slovenskega instrumentalnega ansambla.

Dosti smo poslušali in obremenjevali zbor, tako da smo to skupščino imeli brez programa. Upamo, da bomo naslednjo skupščino odprli s pesmijo in glasbo.

Za tem smo imeli prvo in sedaj bo to **tradicionalna razstava-Slovenija, od kod lepote tvoje.**

Razstava je bila zelo obiskana in je vzbudila veliko zanimanje ter odmev med meščani Novega Sada.

Ne smemo pozabiti **bilten „Kredarica“** ter Zlatice Radisavljević. V preteklem času so izšle številke 14, 15, 16 in 17. Poudariti moramo, da bilten izhaja že štiti leta in nam veliko pomeni za zapisovanje zgodovine Slovencev na prostu Novega Sada in Vojvodine. Pogosto se lahko najdemo tudi v slovenskem časopisu za Slovence v tujini „Slovenija.svet“.

Na območju **šolstva** nas je doletela nesreča, kajti izgubili smo veliko prijateljico-učiteljico pouka slovenskega jezika, velikega delavca in kulturologa, našo Desanko Poslon. Še enkrat izražamo sožalje zaradi smrti naše Dese.

Elza Ajdukvić zelo verno in redno opravlja kulturne dejavnosti in ji želimo še veliko novih prireditev.

Silva Stakić in Angelca Arandjelović poučujeta slovenski jezik in imata veliko učencev, zdi pa se, da je mladina malo pasivna. Prosimo mlade, da se aktivirajo. Šola in pouk niso za starejše, ki govorijo bolj ali manj slovenski jezik, to je za Vas mladinci in mladinke!

V novih prostorih Apolo centra bo pouk slovenščine najverjetneje od 1. septembra 2005., tako da bomo imeli vse na enem mestu. Poskusili bomo inštalirati satelitsko anteno in bomo lahko gledali 1. in 2. program televizije Slovenije.

Na **športno rekreativnem polju** smo zelo slabi. V Društvu so profesionalni planinci, a po lanskem izletu se nismo več sestali in organizirali skupno planinarjenje. Vem tudi, da

nas je v Društvu veliko število smučarjev in ne smemo pozabiti, da je to naš nacionalni šport. Moja inicijativa je tudi vabilo za naslednjo zimo – skupno smučanje.

Dobro je, da je veselica v naravi sedaj postala redni program Društva. Predlagam, da jih bo še več. (Člani organizirajte se malo več, malo več samoinicijative).

Na **finančnem planu** je vedno „vojna“. Kot prvo, sredstev je vedno premalo in niso redna. Trenutno imamo situacijo, da imamo sredstva na papirju, na računu pa še ne. Kot drugo, nimamo osebe, ki bi se redno ukvarjala s financami. To je naša slabost, ker se nihče noče ukvarjati s finančno-komercialnimi deli. Imamo osebo, ki vodi knjigovodstvo, vendar ona ne more spremljati razpise za pridobitev sredstev in to v slovenskem jeziku. Prosim Vas in apeliram, da se oglasi oseba, ki bi pomagala pri sestavljanju dopisov na razpis za pridobitev sredstev.

Preselili smo se v nove prostore v Apolo Centru, II nadstropje, Trg oslobodjenja 3, v samem centru Novega Sada. Preselili smo se iz več razlogov. V Futoški ulici smo imeli problem gretja in je bilo pozimi zelo hladno. Sam prostor je bil neracionalen. V Apolo Centru so stroški približno enaki, celo malo nižji, a je sam prostor bolj ekskluziven, ogrevan in klimatiziran. Naredili smo pogodbo s Poslovnim prostorom na 5 let, kjer sta imela veliko vlogo brata Zavrtanik in sta prevzela menično odgovornost. Naslednji problem je tudi najti prostor za vaje Zbora, ki se stalno povečuje. Imamo priložnost, da bi bile vaje v samem Apolo Centru.

Članarina Društva naj bi bila od 01.07.2005

zvišana na 50,00 dinarjev. Razlog je še večje podpiranje aktivnosti Društva.

Društvo je odprto v ponedeljek in sredo od 15–17h.

Do 1. septembra (začetek šole) naj bi veljal poletni uradni čas in to od 17–19h.

Administrativne tajnice nimamo, ker ni niti enega kandidata, ki bi redno in dovolj kvalitetno opravljal te zadeve. Videli bomo ali je potrebno imeti tajnico za 4 ure na teden, ali pa najdemo drugo rešitev.

Stik z veleposlaništvom je bil dober. Vsako prvo sredo v mesecu smo imeli konzularni dan, razen zadnjega, ki je preložen zaradi bolezni g. Dajčmana.

Svet nacionalnih manjšin je vprašanje, ki je aktualno. Člani Kredarice so imeli priložnost prebrati več informacij o nacionalnem svetu. Do sedaj ni prišlo do konkretiziranja inicijative.

Zaključek

Za pretekli čas je zaključek, da so načrtovane dejavnosti izpolnjene. Tudi nove ideje so realizirane (kot npr. razstava).

Odziv članstva bomo skušali zvišati s povečanim druženjem z veliko veselje in manj uradniškega dela.

V Novem Sadu smo postali znani predvsem kot kulturni delavci. Mogoče bi bili še močnejše drušvo, če bi ojačali stike s Slovenijo na gospodarskem področju. V prihodnjem času bi bilo treba več delati na tem področju.

Na koncu še to, da imamo dobro in uspešno sodelovanje z drugimi slovenskimi društvi. Prosim Vas, da si najdete svoje mesto v „Kredarici“. Odprti smo za vse ideje, pred-

loge, inicijative. V „Kredarici“ odkrivamo svojo drugo stran, boljšo, družabno,... Mogoče ste prav vi dober pevec, slikar, finančnik, športnik, a to še ne veste ali pa ste pozabili?

Pridite, kajti s KREDARICO PRIDETE V PRIHODNOST PA TUDI LAŽJE V SLOVENIJO! – je rekel na koncu svojega govora Rajko Marić, predsednik Izvršnega odbora.

Skupščina je z javno volitvijo, enoglasno sprejela poročilo o delu v preteklem obdobju od 2. aprila 2004 do 3. junija 2005, ki ga je podal predsednik Izvršnega odbora Rajko Marić. Sprejeto je tudi finančno poročilo, ki ga je podal predsednik Društva Albert Kužner.

Volitve

Spomnimo se, da smo na VII. redni skupščini (9. maja 2003) za predsednika Društva Slovencev „Kredarica“ izvolili **Alberta Kužnerja**, za predsednika Izvršnega odbora **Rajka Marića**, v Nadzorni odbor: **Franca Mihevca**, za predsednika in člana **Angelco Arandjelović** in **Mihajla Vlasova**, vse na mandat od štiri leta. Zdaj na IX. redni skupščini je bilo treba izvoliti samo člane Izvršnega odbora, na mandat, ki traja 2 leti. Enoglasno so izvoljeni: **Srdjan Radaković**, za tajnika, **Milan Breberina**, za šport in rekreacijo, **Silva Stakić**, za šolstvo, **Elza Ajduković** za kulturo, **Mirko Pavlič** za kulturno-zabavne dejavnosti, **Zlatica Radisavljević** za informiranje, **Ivan Zavrtanik** in **Emil Volkar**, st.

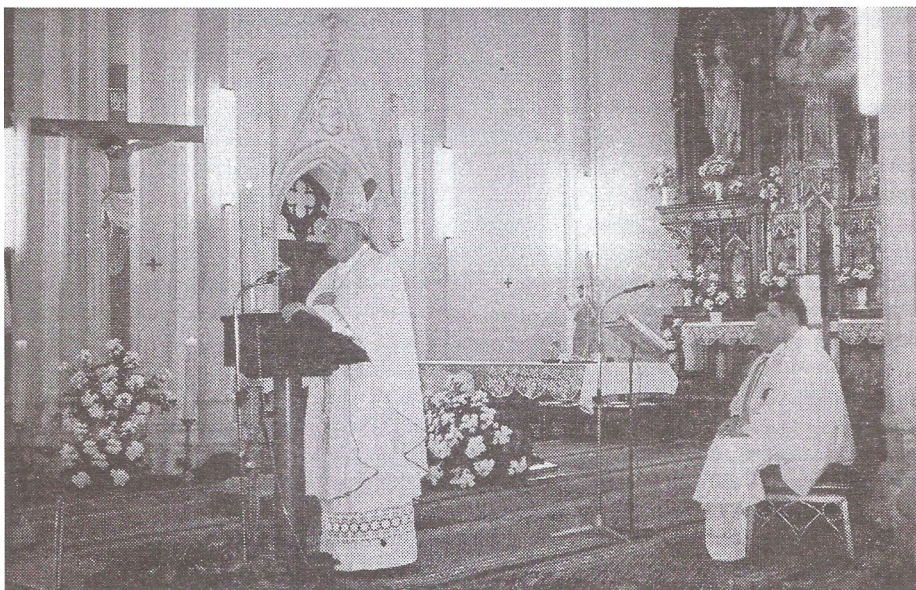
Pripravila: Zlatica Radisavljević

V cerkvi Imena Marijinega

VELIKONOČNA MAŠA

26. marca leta 2005 so imeli Slovenci prvič svojo sveto mašo na Veliko noč v novosadski stolnici v cerkvi Imena Marijinega. Člani Društva so se zbrali, sicer v manjšem številu kot bi bilo primer-no, da bi spremljali maševanje na slovenskem jeziku. Sveto mašo je opravil madžskof mitropolit beograjski monsignor Stanislav Hočevar, skupaj s kanonikom monsignorjem Antonom Rojcem. Kot vedno je bila cerkev zelo lepo okrašena, edino ni bilo nastopa našega zbora, ki bi popestril ta sveti in svečani dogodek.

Tekst in foto: A. Kužner

ERNEST PIPAN, VIŠJI ZOBOTEHNIK

Lepo urejena hiša z rožnim vrtom v ulici Vere Radišić štev. 17 v Petrovaradinu je dom družine Pipan. Poiskala sem gospoda Ernesta Pipana, še enega člana Društva Slovencev „Kredarica“ iz Petrovaradina, da vam ga predstavim.

Bi mi prosim povedali nekaj o sebi?

Rojen sem v Petrovaradinu 10.02.1936 od očeta Ernesta, ki je bil sanitetni poročnik in je delal v vojni bolnišnici v Petrovaradinu. 1941 je odšel v vojno in 1942 padel. Mama Irma, roj. Pinterić, s končano ekonomsko šolo, je bila gospodinja. Po II. svetovni vojni pa se je zaposlila kot uslužbenka v občini Petrovaradin. Imel sem tudi sestro Majdo. Umrila je 2003.

Osnovno šolo sem končal v Petrovaradinu, srednjo zobotehnično šolo in kasneje tudi višjo zobotehnično sem končal v Novem Sadu. Delal sem v zdravstvenih domovih v Kikindi, Iloku in Petrovaradinu ter na srednji medicinski šoli, oddelek zobna tehnika v Novem Sadu.

S soprogo Verico, roj. Bačkalić, sem se poročil 1960. v Petrovaradinu. Po poklicu je tehnična laborantkinja. Spoznal sem jo kot deklico, sestro mojega šolskega tovariša, ko pa sem prišel iz vojske je bila že dekle.

Delala je na Tehnološki fakulteti v Novem Sadu na kemiji. Imava dva otroka: Borisa in Tatjano ter eno vnukinjo in štiri vnuke. Boris je stomatolog, specialist stomatološke protetike in tudi njegova soproga Nada. Boris dela privatno doma kompletno stomatologijo. Tatjana je medicinska sestra, zet Milan pa je elektrotehnik.

Pred nami je rodoslovno stablo. Vaše zveze s Slovenstvom?

Korenine rodbine Pipan so v Škrbini na Krasu, nedaleč od Komna. Prvi Pipan je bil Jernej (1755–1852), potem Andrej, Jernej, Jožef, Ernest, moj dedek (nono), vsi rojeni v Škrbini. Moj oče Ernest je prvi rojen drugje, in sicer v Ljubljani. Danes so zveze z bratranci in sestričnami, ki živijo v Mariboru, Celju, Ljubljani in Kopru še vedno trdne. Skoraj vsako leto se srečujemo, najpogosteje v Šentilju.

Nam lahko poveste kakšno zanimivost?

Naša hiša v Škrbini na Krasu se je naenkrat „pogreznila v zemljo“ (verjetno zaradi potresa) in predniki so zgradili novo. Ta hiša še danes stoji in je zelo lepa. V spomin na prvo hišo in dogajanja okoli nje, so ji postavili sponfenik.

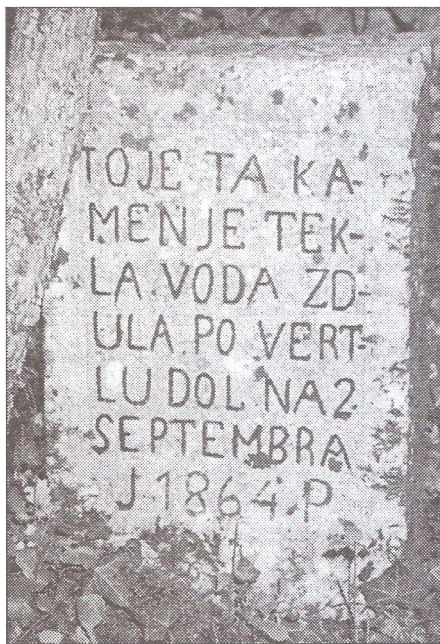
Ko je moj dedek Ernest, dobil sina (mojega očeta), mu je dal svoje ime Ernest. In ker je želel, da ima sin slovensko ime, je z župniko-

vo pomočjo prevedel ime Ernest v Resnoslav, a mene danes kličejo Slavko.

Kakšno je bilo vaše delo?

Rad sem imel svoj poklic. Če so bili pacienti zadovoljni, sem bil tudi jaz. Mnogo se je delalo. Bila je norma, ki smo jo morali ost-

variti. S kolegi smo delali v laboratoriju in nismo imeli stike s pacienti. In šele po desetih letih dela sem lahko delal višjo stopnjo.

Že kar dolgo ste član Društva Slovencev „Kredarica“. Kako ste postali član?

Član Društva Slovencev „Kredarica“ sem od drugega leta po ustanovitvi in sicer sem vpisan pod tekočo številko 60. Eden od pacientov mi je povedal, da gospod Cevc

ustanavlja Društvo Slovencev in mi dal njegovo telefonsko številko. Odšel sem s soprogo v Slovaški dom in sva se včlanila. Hitro za tem tudi Boris s soprogo Nado in otrokoma. Zelo sem zadovoljen, da se je Društvo ustanovilo, saj sem spoznal veliko čudovitih ljudi. Rad se spominjam prvih let, ko nas je bilo okoli 80, odnosi med nami so bili bolj pristni. V Društvu se počutim dobro in tudi osebno sem prispeval k dobremu počutju.

Od ustanovitve ste član pevskega zbora „Kredarica“, bas bariton, celo doajen možkega dela zbora. Zbor napreduje, promoviran je prvi CD. Vi kot član?

Ko je bilo govora o pevskem zboru, Katja Huzjan je bila zelo agilna. Meni je ta predlog ugajal in sem tudi sam pristopil. Večkrat sem mislil, da ne pojdem na pevske vaje, posebej pozimi, no še ga nisem zapustil. V zboru rad pojem in se družim z drugimi člani. Ja, zbor je napredoval, pridno dela, vsi so entuzijasti, edino prostor za vaje je majhen in neadekvaten. Načrti so veliki in upam da se bodo realizirali.

Meni je znano, da je slovenski književnik Slavko Jug poreklom iz rodbine Pipan, a kredarčanom je znan po glasbenih nastopih vaš vnuk Jovan Ranitović. Kaj bi vi povedali o tem?

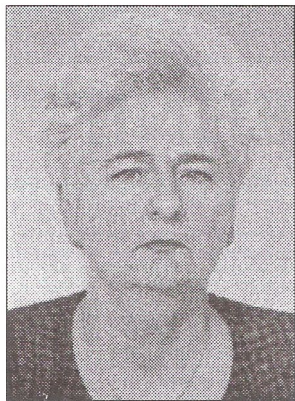
Slavko Jug je bil iz moje rodbine iz Maribora, a moj vnuk Jovan Ranitović igra klavir, zato lahko nastopa tudi na kulturnih prireditvah našega Društva. Zelo rad nastopa in tekmuje. Zadnji nastop je imel v marcu tega leta v Šabcu na glasbenem festivalu, na katerem je osvojil III. mesto. Gre v glasbeno šolo Isidor Bajić, četrto leto v klasi Lidije Savić. Nastopal je tudi na III. beograjskem festivalu otroških pisateljev „Vitezovo proleće“ knjižnega časopisa za otroke in dobil „Vitez diplomu“ za književnost.

Edina stvar za katero mi je žal v življenju je ta, da ne znam igrati nobenega instrumenta, čeprav imam dober posluš.

Rad berem „Kredarico“, uredniški odbor in tisk zaslužijo vso pohvalo na izdaji Biltene. Izvemo veliko o delu Društva, kulturnih dejavnostih, o ljudeh s katerimi se poznamo in družimo, pa vse do receptov slovenske kuhinje (nekateri tudi preizkusimo). Všeč so mi izleti v naravo, kot je bil na Stražilovo.

Ostavljaljoč dom družine Pipan, nisem mogla, da v pritličju ne pogledam steno v predsobi, ki je bogata z osvojenimi diplomami Jovana Ranitovića z glasbenih tekmovanj in lepo urejen rožni vrt pred hišo.

Pogovor vodila: **Marija Lovrić**
Prevedla: **Angelca Arandjelović**

PRIPOROČILA ZA ZDRAVO PREHRANO

Tudi to pomlad, kot gotovo vsako leto, bodo mnogi od nas

žalostno ugotovili, da so si med zimo, zaradi sproščenega uživanja pri številnih prazničnih mizah, in tudi nezadostnega gibanja, nabrali višek kilogramov. Seveda, takoj bomo začeli razmišljati o najbolj ugodni in najbolj učinkoviti dieti, tako da bi se vrnili na normalno ali vsaj prejšnjo telesno težo. Niti ena energična dijeta s katero se hitro zmanjšuje telesna teža ni dobra oziroma vama in nima trajne rezultate. Dijeta mora vključiti uporabo raznovrstne hrane, ki je nizko kalorična, istočasno pa tudi zadovoljuje potrebe organizma z vitamini, minerali, vodo in nujnimi gradbenimi in energetskimi materijami. Uspeh bo zagotovljen edino takrat, če se bomo ob priporočeni hrani tudi fizično več gibali.

Spomladi se človek pogosto počuti utrujeno in izčrpano. Večja količina hrane ne bo pomagala, da bi imeli več energije. Pomoč je treba poiskati v lahki hrani bogati s tekočino, vitalno energijo, antioksidansi, vitamini, minerali ... Zato je potrebno izogibati se mesu (predvsem rdečemu), mastnim sirom, maslu, sladkarijam, alkoholu, prevelikemu številu jajc (dovoljeno je samo 4 jajca na teden), priporočajo pa se morske ribe, žitarice, zelenjava, olivno olje in sadje.

Prišli so letni časi, ko so na tržnici stojnice polne pisanega sadja in zelenjave, kar predstavlja veselje praznik za naše čute. V takem obilju ni težko izbrati hrano, ki bi zadovoljila dosedaj že opisane pogoje. Zelenjava vsebuje od 80 do 95

% vode in večinoma ima majhno energetsko vrednost. Največjo energetsko vrednost in obenem najmanj vode vsebuje krompir (krtolasta zelenjava), fižol, grah, stročji fižol, bob, leča in soja (leguminoze). Krompir vsebuje celo 20 % ogljikovih hidratov, o čem bi morale debelejšje osebe, pa tudi diabetiki vedno računati. Najbolj zdrav način pripravljanja je kuhanje, treba je tudi vedeti, da jih ne bi smeli nikoli jesti s kruhom. Leguminoze vsebujejo veliko proteinov, polisaharidov, oligosaharide in škrob, kar jih naredi za izvor energije, vsekakor jih je potrebno vnašati v omejenih količinah.

Koreninasta zelenjava (korenje in zelena) ima majhno energetsko vrednost, veliko vode, mineralov, vitaminov, dietnih vlakn, in majhno količino beljakovin. Korenje vsebuje karoten, ki je zelo pomemben za vid in zdravje kože, zelena pa je bogata z vitamini B. V lisnato zelenjavo štejemo zelje, ohrovt, brokoli, zeleno solato, špinado, janež, listje peteršilja in drugo. Vsa našeta zelenjava vsebuje majhno kalorično vrednost, ima pa pomembno količino vitaminov in mineralov. Paprika, paradižnik, kumara, tikev, buča pripadajo plodasti skupini zelenjave, katere lastnosti so visok odstotek vode, vitaminov in mineralov, veliko dietnih vlaken in majhna energetska vrednost. Znano je, da paprika vsebuje veliko C vitamina, paradižnik pa je bogat s kalijem, zato ga priporočamo srčnim bolnikom in hipertoničarjem, kateri redno pijejo diuretičke in jim na ta način primanjkuje. Paradižnik vsebuje tudi močne antioksidanse, ki so dragoceni v preprečevanju nastajanja katarakte in degeneracije makule na očesnem dnu. Lukovičasta zelenjava

je bogata z vodo, vsebuje pa malo energetske vrednosti, kakor tudi malo vitaminov in mineralov.

Zdrava prehrana bi morala biti kombinirana iz različnih vrst našete zelenjave po možnosti sirova ali samo kratko pokuhana brez dodate maščobe (dodatno zabeliti z olivnim oljem) in soli (če je nujno le v majhnih količinah). Dnevna količina vnosa na ta način pripravljene zelenjave koreninaste, listne, plodaste in lukovičaste praktično ni omejena. Potrebno je biti previden s krompirjem in leguminozami, ki vsebujejo veliko ogljikovih hidratov, jemo jih v omejenih količinah. Dnevni vnos hrane je potrebno razdeliti na tri glavna obroka in najmanj dve malice, katere so lahko en komad kakršnega koli sadja, kozarec posnetega jogurta ali mleka. Velika napaka je jesti eden ali dva obroka na dan, čemur jih je veliko naklonjeno. V kolikor se želi zmanjšati telesna teža, ob taki dieti je potrebno izogibati se sladkarijam, omejiti količino kruha, beljakovine vnašati z morskoro, posnetim mlekom in mladim sirom.

Zdrava prehrana vsebuje tudi sveže sadje, ki je izvor vitaminov, mineralov, antioksidansov, vode in tudi sladkorja, kar jim povečuje energetsko vrednost. Posebno visok odstotek sladkorja vsebuje grozdje, slive, fige in podobno. Priporočajo se jabolka, breskve, pomaranča in grejfrut, katerega lahko pojemo v neomejenih količinah.

Prof.dr. Marija Vindiš-Ješić,
internist-kardiolog
Prevedla: Ljudmila Ivaz

Drugi pišejo

SLOVENIJA.SVET

(Revija za Slovence po svetu), april 2005, številka 4, letnik II.

KAJ IN KAKO KUPUJEMO (16. marec)

Slovenci sodijo med najmoderneje kupce v srednji in vzhodni Evropi. Kar 60 odstotkov slovenskih kupcev namreč porabi največ denarja v hipermarketih in supermarketih, t.i. modernih trgovinah. Kljub temu je v primerjavi z ostalimi državami srednje in vzhodne Evrope še vedno velik delež kupcev v klasičnih trgovinah, sicer pa je slovenskemu potrošniku najpomembnejše merilo pri izbiri trgovine dejstvo, da dobi vse na enem mestu, so pokazali rezultati raziskave. Trendi v maloprodaji in nakupovalne navade v Sloveniji 2004 raziskovalne hiše ACNielsen. Slovenija ima največjo gostoto hipermarketov in supermarketov v srednji in vzhodni Evropi, kar 177 na milijon prebivalcev. Predvideva se, da bo v teh oblikah prodajaln vrednost prodaje še

naprej rasla, in sicer na račun malih klasičnih trgovin, je povedala vodja odnosov s trgovskimi hišami ACNielsen Jana Novak. Sicer pa ima Slovenija najbolj zveste kupce glede na blagovno znamko piva, saj bi kar 36 odstotkov kupcev po svojo priljubljeno znamko odšlo v drugo trgovino. Najnižja zvestoba blagovni znamki pa je med Slovenci namenjena čokoladi.

TEŽAVE S POSVOJITVIJO (21. marec)

V Sloveniji že dolga leta zamača na posvojitev otroka več sto parov. Otroci, ki bi jih lahko posvojili, je v Sloveniji zelo malo, zato bi se mnogim lahko uresničila želja v tujini. Čeprav je Slovenija leta 1999 ratificirala konvencijo o varstvu otrok in sodelovanje pri meddržavnih posvojitvah, ni sklenila še

nobene dvostranske pogodbe, s katero bi pospešili in uredili postopke posvojitve. To je le nekaj ugotovitev, na katere opozarja peticija za vzpostavitev mednarodnih posvojitvev v Sloveniji. Pred dnevom družine, 15. maja, nameravajo izročiti peticijo ministru za delo in socialne zadeve Janezu Drobničju. Peticijo, ki jo je spodbudila skupina sodelujočih na spletnem forumu o neplodnosti, je odprla tudi mnoga druga vprašanja. Posvojitelji zlasti ugotavljajo, da nimajo zadostne podpore pri iskanju otroka in pripravi na posvojitev. Ni natančnih evidenc o čakajočih parih in otrocih primernih za posvojitev. Znan pa je podatek o številu otrok v rejništvu – teh je 1300 – in tudi to, da jih 47 odstotkov ostaja v trajnem rejništvu, kar ni v korist otrok in je v breme državi, opozarja društvo posvojiteljev in rejnikov Deteljica.

SLAVKO KOČEVAR – SLAVKO JUG (1934 – 1997)

Imel sem priložnost in čas, da spoznam in se družim z zelo prijetnim, družabnim in veselim človekom, pesnikom Slavkom Kočevarjem, ali pesniško ime SLAVKO JUG. V Srbiji malo znan. Tako mi je prišla ideja, da napišem nekaj o njem in mu posvetim pet minut spomina na njega in njegova dela.

Zapustil nas je leta 1997 in je pokopan v Mariboru na pokopališču Pobrežje.

Rojen je v Mariboru leta 1934. Osnovno šolo in gimnazijo je končal v Mariboru, študij primerjalne književnosti v Ljubljani. Poročil se je z ženo Vero in imel dva otroka, hčerko Marino in sina Sama. Marina je poročena za Novosadžana in živita v Mariboru.

Že kot učenec se je začel ukvarjati z liter-

arnim delom in je začel urejati tiskani list „SVIT“ (1952–1955) namenjen mariborskim srednješolcem. Slavko Jug je bil vsa leta glavni urednik Svita in njegov glavni pesnik dokler list ni prenehal izhajati zaradi nepodpore.

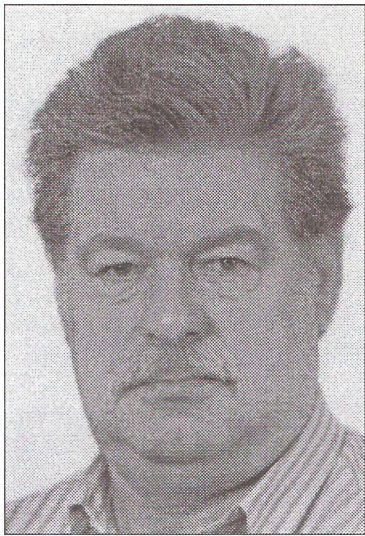
Nekaj časa je bil književnik v svobodnem poklicu, nato se je posvetil novinarstvu. Nazadnje je bil urednik kulturno-umetniškega programa na Radio Maribor.

Pri mariborski Založbi Obzorja so izšle štiri Jugove pesniške zbirke namenjene odraslim: Dobro sonce (1958), Verzi (1963), Kanarčkovi škornji (1981) in Ko mine čas (1994). Jugove pesmi so uvrščene v dvojezično antologijo sedem

mariborskih pesnikov prevedenih v angleščino. Slavko je že zgodaj začel pisati pesmi za otroke in to zelo uspešno, od leta 1958 pa je objavljал svoje pesmi. Ena zbirka

pesmi za otroke je NA PRISOJNI STRANI, Obzorja 2000 iz katere so pesmi, ki jih objavljamo. Nekajkrat je bil tudi gost na Zmajevih dečjih igrah v Novem Sadu.

Pripravil: Ernest Pipan

LASTOVICE

Lastovice letijo visoko
in strižejo s perutnicami.
Za nič na svetu
se ne družijo
z drugimi pticami.

Imajo svoje poglede na svet,
ko v sinjih višavah rajajo.
Najbrž si mislijo,
da so edine ptice,
ki iz Afrike prihajajo.

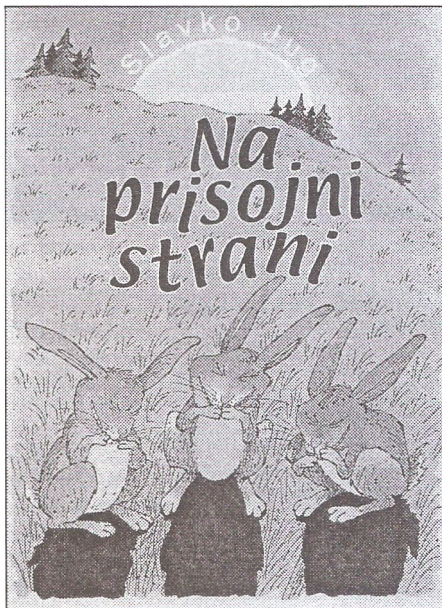
POLETJE

Stonoga pod kamnom
prekriža vseh svojih sto nog.
Prevroče je,
da bi hodila okrog.

In polžek se čudi,
ker mu je zmanjkalo sline.
Pred pragom njegove hiše
trepeče zrak od vročine.

Še ptici na telefonski žici
se ne ljubi prepevati.
Prelena je, da bi zletela kam,
pa mora samevati.

Poletno sonce
pa kar naprej, kar naprej stresa
čez suhe travice
polno prgišče svoje žerjavice.

Na prisojni strani –
tam so zajci zbrani.
Se na soncu grejejo
in se v tačke smejejo.
Spet so v hudi sili
lovcem pobegnili.

Na osojni strani –
tam so lovci zbrani.
Po štorih posedajo,
strašno jezno gledajo.
Ves dan so lovili,
figo so dobili.

VESELA RIBA

Riba je stara
in je zobe izgubila.
Šla je k zdravniku,
da bi nove dobila.
Sedla je riba
preplašeno
pred zdravnika
in ta ji je v usta
zataknil
dva mala glavnika.

Riba je srečna,
ker je spet zdrava.
Zjutraj veselo
po morju plava.
In ko zbudijo
se ribice nasmejane,
skočijo
materi ribi
skoz usta
in že so – počesane.

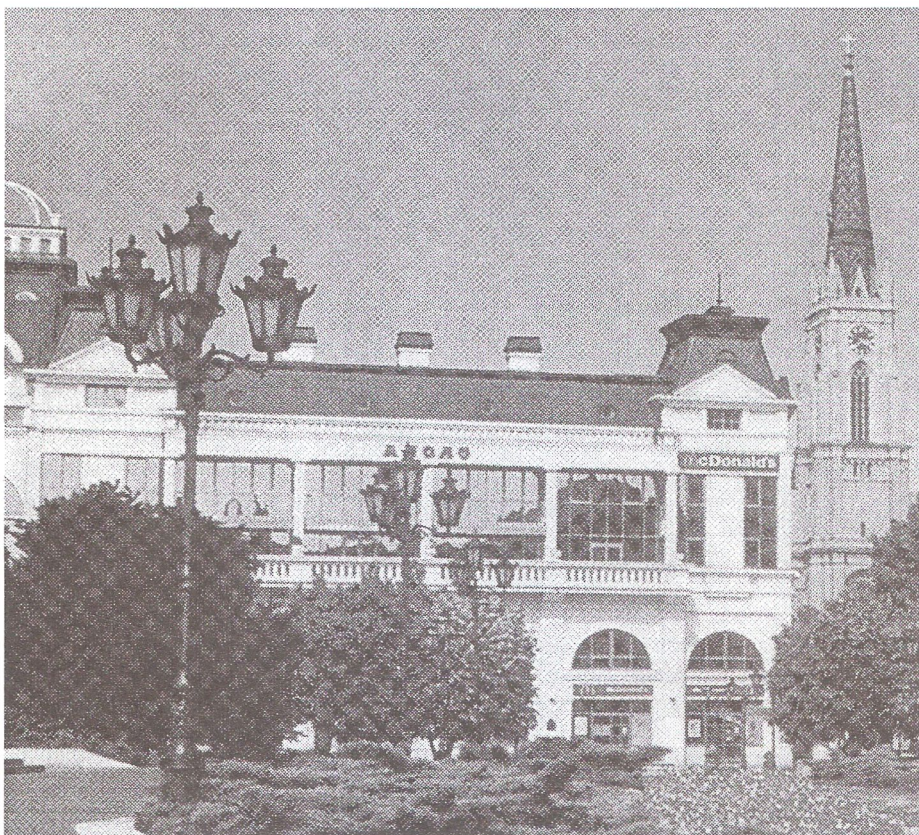
NOVI SEDEŽ „KREDARICE“

22. aprila smo se preselili v nove prostore v poslovni center „Apolo“ v centru mesta, na drugem nadstropju (Trg slobode 3). Nov prostor ima 25 m², ogrevanje in klima napravo, lepo je osvetljen. V prostoru bo organizirana šola dopolnilnega pouka od 1. septembra. Pevski zbor bo dobil prostor na 4. nadstropju iste stavbe. Stroški so približno enaki kot v Futoški ulici, s tem, da bo Ministrstvo za šolstvo pokrilo 50 % stroškov.

Telefonsko številko v novem prostoru še nimamo in jo bomo v kratkem tudi dobili. Vse informacije lahko dobite na tel. A. Kužnerja 064 1353 615 in Rajka Marića 063 564 944 in 063 538 479 ali na E-mail: akuzner@eunet.yu ali maricra@ptt.yu ali na spletni strani na internetu, ki bo od zdaj tudi bolj ažurna.

Nov prostor pomeni predvsem boljše delo in tu se imamo zahvaliti za podporo županji gospe Maji Gojković, kakor tudi bratoma Zavrtanik, ki sta menično garantirala za Društvo pri podpisu pogodbe za najem prostora.

A. Kužner

RECEPTI SLOVENSKE KUHINJE

GOLAŽ Z RDEČIM VINOM

Sestavine: 20 dag čebule, 6 dag masla, 1 kg govedine za golaž, 1 do 2 žlici sladke paprike, sol, črn poper, ¼ l rdečega vina, ¼ l mesne juhe, 25 dag šampinjonov.

Čebulo olupimo in jo grobo narežemo. V primerni posodi segrejemo maščobo in na njej rjavo prepražimo na koščke narezano meso. Dodamo čebulo, jo prepražimo, potresemo s papriko in premešamo. Zalijemo z malo vina in juhe. Golaž po okusu solimo in popramo, posodo pokrijemo in dušimo pri srednje močnem ognju 1 do 2 uri. Med dušenjem dolijemo preostalo vino in juho. Šampinjone očistimo, obrišemo z vlažno krpo in narežemo. V golaž jih damo 20 minut pred koncem dušenja. Po želji in okusu golaž dodatno začnimo s soljo in poprom.

AJDOVI ŠTRUKLJI S SKUTO

Sestavine: testo ½ l ajdove moke, ½ l pšenične moke, 2 dcl slanega kropa; nadev: 50 dag skute, 2 dcl smetane, 3 cela jajca, sol; za zabelo: 10 dag masla, 5 dag drobtin.

Ajdovo moko presejemo v skledo ter jo poparimo, in sicer tako, da med neprestanim mešanjem počasi prilivamo slan krop. Nato poparek ohladimo in mu dodamo pšenično moko, po potrebi pa še vodo. Umesimo testo, ki mora biti tako gosto, da ga lahko na tanko razvaljamo. Ko testo gladko ugnemo, ga postavimo za pol ure počivat. Medtem, ko testo počiva, pripravimo nadev iz skute, smetane in jajc. Spočito testo razvaljamo, ga premažemo z nadevom in ga zvijemo v štrukelj. Štrukelj zavijemo v prtič, ga narahlo prevežemo z vrstico in 25 minut kuhamo v slanem kropu. Kuhane vzamemo previdno iz lonca, ga razvijemo,

narežemo na ozke kose ter zabelimo z maslom in drobtinami.

ČEŠNJEV ZAVITEK

Sestavine: testo: 75 dag moke, 3/8 l mlačne vode, 1 rumenjaki, sol; nadev: 1,5 kg češenj, 10 dag masla, 5 dag drobtin, 15 dag sladkorja, cimet.

Iz moke, rumenjaka, vode in soli ugnemo testo in ga pustimo počivati. Medtem operemo češnje, jim odstranimo koščice, jih osladkamo in odišavimo s cimetom. Nato na maslu prepražimo drobtine. Spočito testo razvlečemo po prtiču, počakamo, da se nekoliko osuši, nato ga do polovice potresemo najprej s prepraženimi drobtinami, po drobtinah pa s češnjami. Drugo polovico testa poškopimo z raztopljenim maslom. Tako pripravljeno testo zvijemo, položimo zavitek v omaščen pekač in spečemo.

Priprava: Z. Radisavljević

Bilten »Kredarica«. Izhaja tromesečno. Uredniški odbor: Zlata Radisavljević, urednica; Marija Lovrić, Rajko Marić, Angela Arandjelović in Albert Kužner, člani. Lektorica: Danijela Janković. Priprava tiska: Ljubomir Rakić. Tisk: SZR »MIVA« Veternik. Tiraž: 300 izvodov. Izvod brezplačen. Naslov uredništva: Društvo Slovencev »Kredarica«, 21000 Novi Sad, Trg slobode 3. WWW.KREDARICA.S5.COM. Rešenjem Pokrajinskog sekretarijata za informisanje broj 105-651-00104/2002-01 od 19. novembra 2002. godine, Bilten »Kredarica« je upisan u Registar sredstava javnog informisanja.